



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

Concio Prima. Textus: Quem dicunt homines esse filium hominis. Matthæi.
16. Thema: Superiores habeant bonam famam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

IN FESTO SS. APOSTOLORUM
PETRI, ET PAULI.

CONCIO PRIMA.

Quem dicunt homines esse Filium hominis?

Textus.

Matth. 16.

Superiores, & eos, qui præsunt, decet ha-
bere bonam famam, & optimæ conver-
sationis omen, & nomen.

Thema.



Hristus, licet fuerit ipsa innocentia, ac bonitas, con-
scientia nullius peccati eum argueret: *Quis ex vobis*

Exordium.

arguet me de peccato? Joan. 8. Tamen & talis, bo-
nus, innocens, apud exteros, & plebem haberi, repu-
tari, & undique bonam famam retinere studuit: relinquens ex-
emplum Superioribus, famam bonam, ac exultationem, opti-
mis suis moribus, & conversatione, conservare adlaborent. Hor-
tantur eos idipsum S. Apostoli Petrus & Paulus: *Oportet autem*
illum, & testimonium habere bonam ab iis, qui foris sunt, ut
non in opprobrium incidat, & laqueum Diaboli. S. Paulus I. ad
Tim. c. 3. Et iterum ad Rom. c. 11. *Providentes bona non*
tantum coram Deo, sed etiam coram omnibus hominibus. Et
2. ad Corinth. 2. *Christi bonus odor sumus Deo in his, qui salvi*
sunt. Nervosè hortatur S. Petrus ep. I. c. 2. *Charissimi, ob-*
secro vos, tanquam advenas, & peregrinos, abstinere vos à car-
nalibus desideriis, quæ militant adversus animam, conversatio-
nem vestram inter gentes habentes bonam, ut in eo, quod de-
trectant de vobis, tanquam de malefactoribus, ex bonis operi-

Textus Sacra
Scriptura.

Pars II.

(H)

bus

ESTO

bus vos considerantes, glorificent Deum in die visitationis. Et iterum Epistola 2. c. 3. Dominum Christum sanctificate in cordibus vestris, parati semper ad sanctificationem omni poscentes vos rationem de eâ, quæ in vobis est, spe, sed cum modestia, & timore conscientiam habentes bonam, ut in eo, quod detrectum vobis, confundantur, qui calumniantur vestram bonam in Christo conversationem. Sic luceat lux vestra coram hominibus, & videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in cælis est. Præfides hortatur Christus Matth. 5. & Salomon Eccles. 41. Curam habe boni nominis. Audiamus & Patres.

SS. Patres. Sic Doctor bonam eligat vitam, ut etiam bonam non negligat famam, docet S. Augustinus de doctrina Christiana. Et in

S. Augustin. rum Serm. de vita Cleric. Duae sunt conscientia, & fama, conscientia tibi, fama proximo necessaria est, qui enim confit

S. Hieronymus. conscientia, & negligit famam, crudelis est, qui aliorum animos excidit. Apostolici præcepti est, & exempli, ut habeamus

rationem non tantum conscientia, sed etiam fama, scribit S. Hieronymus ep. 14. ad Celantiam. Et in cap. 4. Matth. habet:

Opera salutis, sine fama boni odoris non satis relucet auditoribus, nec fama sine opere proficit, sine quibus fama curi

Sacerdotis non commendatur. Sacerdotis os, mens, manus concordet, inquit ep. ad Nepotem. Optimè S. Gregorius lib.

S. Gregorius. 9. super Ezechielem: Hi, quorum vita in exemplo posita est

imitationis, debent, si possint, detrahentium verba compescere, ne eorum prædicationem non audiant, qui audire poterant, &

ita in pravis moribus remanentes benè vivere contemnant. Et

hom. 11. sic hortatur: Sic sit opus in publico, quatenus intentio maneat in occulto, ut & de bono opere proximis præbeamus

S. Bernardus. exemplum. Pulcherrimus est ordo, & saluberrimus, ut omni quod portandum imponis, tu portes prior, & ex te discas, qualiter oporteat aliis moderari noveris. Pascas verbo, pascas exemplo, instruit S. Bernardus in Epistola 72. Eleganter S. Chry-

solomus

Chryſtoſtomus hom. 23. ad popul. *Fidelem non ex ſolo munere vi-
deri oportet, ſed ex vitæ novitate.* Suaviſſimè concludit S. S. Chryſoſto-
mus.
Ignatius in ep. 14. ad Ephes. *Qui profitentur ſe Chriſti eſſe,
non modo ex iis, qua dicunt, ſed ex iis, qua faciunt, cognoſcan-
tur, ex fructu enim arbor agnoſcitur. Præſtat enim eſſe & ta-
cere, quàm loqui & non eſſe. Non in ſermone regnum Dei, ſed
in virtute.* Dei gratiã deſuper Conceptus dabo. S. Ignatius
Martyr.

CONCEPTUS I.

Superiorem, præſidem, correctorem morum populi Judai- Confirmatio.
ci Deus conſtituit Iſaiam: qui nempe objurget eorum iniquos
mores, emendet errata, ut vitæ innocentiam amplectantur. Ad
hunc finem ad Iſaiam inquit Deus c. 40. *Super montem ex-
celſum ascende tu, qui evangelizas Sion.* In cacumen mon-
tis contende, atque indè perora; qui vitiorum alienorum futu-
rus objurgator es. An non melius feciſſet Iſaias, ſi domos, in
quibus diſſoluti homines degebant, aut plateas, & fora, in qui-
bus corrupti mores tractantur, obambulãſſet, hos, & illos corre-
cturus? non domos viſitet Iſaias, non fora, & plateas oberret,
ſed montem excelſum ascendat, corruptos populi mores corre-
cturus, ad meliora errantem plebem deducturus. Quid quæſo
per hunc montem excelſum intelligendum eſt? Reſpondet S. Bru-
no Serm. de confeſſ. Per montem excelſum, non tam locum emi-
nentem, quàm ſtagium perfectionis, bonæ conſcientiæ, ac opti-
mæ apud homines famæ, & notæ, intelligendum eſſe; ſuperior,
inquam, Præſes, & Paterfamilias &c. omniſque, cujus officiũ
eſt ſubditos corrigere, erudire, montem excelſum conſcendat,
id eſt, perfectioni ſtudeat, ipſemet innocens, caſtus, timoratus,
expers peccati ſit in ſua conſcientia, & talis, innocens, caſtus, ti-
moratus, juſtus, exemplo ac converſatione audiat, & ab exteris,
& ſibi ſubditis, ac proximis, habeatur. Ita S. Bruno: *Vis tuus
ermo ſuſcipiatur, ascende prius in montem excelſum: dilige pa-
cem, & charitatem, omnes obedient tibi, & verba tua audient.*

CONCEPTUS II.

Ezechias vidit illa quatuor animalia, currus divini atri-
per totum corpus undique oculis repleta: *Et totum corpus
lis plenum in circuitu ipsorum quatuor.* Cap. 1. Quid qu-
tot, centenis, & ultra oculis, animalia hæc repleta agent, &
cient? fors currui intendent, ne à rotis pulvere conspergati
maculetur, deviet, aut declinet? aut uno, atque altero oc-
hoc negotium facile observabunt, reliquis copiosis oculis
ipsi attendunt, se ipsa inspiciunt: *Et unumquodque eorum
ram facie sua ambulabat.* Quid ergò mysterii in his oculis
currus divini vectoribus latere potest? Detegit mysterium
Gregorius lib. 1. hom. in Ezech. tom. 32. Per hunc divinum cu-
rum, Ecclesiæ militantis cursum intelligens, nempe mores
conversacionem fidelium populorum; per animalia oculata
rum trahentia, intelligit Superiores & Rectores, quales sunt Po-
dicatores, Pastores, Patresfamilias &c. quorum cura & munus
est, corrigere, emendare, perficere proximum, & cautè, in
more DEI deducere. Oculata erant undique illa animalia cu-
rum trahentia, discant Superiores, eos debere esse undique oca-
latos, fama bona, conversacione optima, totos lucidos, claros,
integros, ut sic alios cautè deducant, ac virtuosos efficiant. Au-
diamus verba magni Gregorii: *Sancti viri solerter se aspiciunt
in quibus ab ipsis judicari possunt, qui in se nec ea latere volu-
rant, ignorant.*

CONCEPTUS III.

Christus Salvator noster Petro Apostolo curam totius Chri-
stianitatis committens verbis: *Pasce oves meas:* ter in amorem
& charitate solidum cupit: *Simon Joannis, diligis me?* Joan. 21.
In Apocalypsi cap. 1. similis filio hominis, qui est Salvator noster
apparuit Joanni Evang. totus candidus, fulgens, clarus ac lucens
Cap.

Capilli erant candidi, tanquam lana alba, & tanquam nix, facies ejus sicut Sol. Demandans Joanni Ecclesiarum correctionem, & emendationem: *Quod vides, scribe in libro, & mitte septem Ecclesiis, quae sunt in Asia.* Quid significat, quod committens Christus Petro curam Christianitatis, eum ter charitate solidum, ac instructum voluit? Joanni demandans correctionem Ecclesiarum undequaque candidus, lucens, ac fulgens apparuit? ad quaestiones respondeo: Numero ternario convenit perfectio, juxta tritum: *Omne Trinum perfectum.* Charitatem nominat Apostolus ad Coloss. 3. Vinculum perfectionis: *Charitatem habete, quod est vinculum perfectionis,* quas perfectiones describit 1. ad Corinth. cap. 13. *Charitas patiens est, benigna est, charitas non amulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambitiosa, non quarit quae sua sunt, non irritatur, non cogitat malum &c. omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet.* Ter ergo in amore, & charitate radicatum Deus vult Petrum, animarum regentem, Ducem, & Pastorem, ut undique perfecti esse studeant, qui aliis praesunt, & alios regunt. Perfecti, inquam, intrinsecè, bona conscientia, perfecti & extrinsecè, optima fama, probatae vitae. Hinc & Christus, Joanni Ecclesiarum curam demandans, totus candidus, fulgens, & splendens apparuit, indicans: eos, qui correctioni aliorum praepositi sunt, non tantum in se, in conscientia, inquam, debere esse candidos, puros, ac mundos, ut lanam, & nivem, sed & ut Solem, bonam famam, probatam vitam, & conversationem, aliis praelucere, ac fulgere. Sic concludente Philone lib. de Mon. tom. 1. 1. *Postulat enim in eo viro lex praestantiorem indolem, quippe qui Deo sit familiaris praeter ceteris, situs in quodam divinae, humanaeque naturae confinio.*

CONCEPTUS IV.

Moyſes, Exodi 34. deſcendens de monte cum Tabulis Legis promulgandis; apparuit cornutus in facie, id eſt, ſcribitur in verſiculo 29. *Facies ejus ita lucebat, ut etiam lucis radii qui metaphoricè cornua vocantur, è vultu vibraret.* Hoc notare libeat: Moyſes, legis divinæ promulgator, lucet, ac ſplendet. Narrat pariter ſacer textus de Moyſe: *Impletis ſermonibus poſuit velamen ſuper faciem ſuam &c. operiebat rursus faciem ſuam, ſi quando loquebatur ad eos.* Verſiculo 35. Pater in Eccleſiaſten, hæc verba ſic explicat: Moyſen ſplendidam ſuam faciem imposterum ſemper operuiſſe, & nonniſi dum de legis obſervantia populum inſtrueret, vel corrigeret, plebi tantam ſplendidam faciem intuendam, exhibuiſſe. Cur quaſo Dei faciei Moyſis mirabilem ſplendorem indidit rectè tunc, dum legem Dei promulgaret? dein cur Moyſes imposterum ſuam ſplendidam faciem nonniſi monſtravit, quàm tunc, dum de lege Dei populum erudiret, & inſtrueret? Luci Solis, Lunæ & Stellarum Academicus hoc ſubſcribit Lemma: *Semper impollutus: cui decor ubique integer:* Lucere voluit Deus faciem Moyſis, dum legem Dei promulgaret populo; ut ediſcant ex hoc, qui inſerunt, leges & conſtitutiones præſcribunt; luceant, ſplendent, bona conſcientia, ac bona fama: ſemper ſint impolluti, intus, ac foris integri; ac decori, intus in conſcientia, foris optima, ac converſatione. Splendidam ſuam faciem Moyſes nonniſi dum erudiret plebem, monſtrabat, erudiens per hoc omnes Superiores, ac Rectores; alios, quàm maximè erudient, ſi integritatis conſcientiæ, ac bonæ famæ luce ſplenduerint. Agnovit hoc Gentilis Tullius Tom. 61. in Verr. ſcribens: *Legem enim prædicant, innocentia, continentia, virtutumque omnium; qui altero rationem vitæ repoſcunt.*

CONCEPTUS V.

Ad Regimen, & gubernationem præordinatus erat Jacob: *Major seruiet minori.* Genes. 25. Esau, inquam, Jacobo: Hic Jacob innocens, optimæ erat conscientia: *Jacob dilexi*, ad Rom. 9. Ast licet in conscientia optimus, innocentissimus fuerit, tamen & ab extrinseco, insignis sanctitatis & probitatis, Mater Rebecca Jacobum exornavit: *Vestibus Esau valdè bonis, quas apud se habebat domi, induit eum.* Genes. 27. quæ vestes specialem fragrantiam, & odorem suavissimum spirabant; *Statimque ut sensit vestimentorum ejus fragrantiam, benedicens ei ait: Ecce odor filii mei, sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus.* Cur divina bonitas disposuit, ut Jacob, qui in conscientia sua, innocens & bonus erat, etiam exteriori vestitu, ac habitu, suavem odorem, & fragrantiam spiraret? quid per hunc externi habitus suavem odorem est intelligendum? Sensum disco ex S. Paulo 2. ad Corinth. 2. scribentis: *Christi bonus odor sumus Deo in his, qui salvi sunt.* Tirinus odorem hunc interpretatur, bonam famam, & suavem fragrantiam optimæ vitæ, morum, ac conversationis significare; Jacob ergò Superiorem, Regentem futurum, sedula Mater, licet in conscientia fuerit bonus, extrinsecè etiam, bonâ famâ, ac vitæ integritatis notâ publicâ, benè olere, ac fragrantiam optimorum morum spirare, adlaborat: instruens per hoc omnes Superiores, Regentes, Duces, Instruções, quorum officium est alios erudire, corrigere, ad meliorem frugem deducere, ipsi non tantum virtuosos, sancti, immaculati, optimæ conscientia sint, sed & optimæ famæ ac rumoris, de vitæ innocentia, ac morum integritate.

CONCEPTUS VI.

De Samuele inquit Scriptura 1. Regum 2. *Placebat tam Deo, quam hominibus.* Deo placemus per bonam conscientiam, hominibus placemus, per morum integritatem, ac optimæ vitæ normam, & conversationem, quod Samuel ergò placebat tam Deo,

Deo, quàm hominibus, patet Samuelem illibatam confervisse conscientiam, penes iutegritate morum, honestate vitæ, actuum, & conversationum optimâ ac laudabilissimâ formulâ præluxisse. Ita subscribit in hunc locum Hugo Cardin. *Placebat tamen Deo per mundam conscientiam, quàm hominibus per bonam famam.* Quod Samuel studuerit per mundam conscientiam placere Deo, approbo; sed & cur placere studuit hominibus, sed cur placere satagit hominibus per bonam famam? cum Apostolus dicat: *Si hominibus placerem, Christi servus non essem,* Galat. 1. Intelligite & notate: Samuelem à Deo ordinatum fuisse in Judicem, Regentem, & Superiorem Populi Israëlitiçi, quia tamen studuit placere Samuel tam Deo, quàm hominibus; Deo per bonam conscientiam, hominibus per bonam famam. Discant et hinc omnes, qui præfunt, Superiores, Magistratus, Reges, ac Doctores, non solum bonam, illibatam habere conscientiam, sed & laesam famam, vitæ ac morum, laudatissimam retinere bonam.

Epilogus.

Hortatur ergò omnes Præsides ac Superiores Christus Matth. 5. *Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in cælis est. Amen.*

